

Äänekosken kaupunki

Ympäristönsuojelun valvontaohjelma 2026-2030

Sisällys

Johdanto	2
YSA 28 §:n mukainen valvontaohjelman laatimismenettely on kuvattu Äänekosken kaupungin ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmassa.....	2
Valvontakohteet ja valvonnan järjestäminen.....	2
Jätelain valvonta.....	4
Muu valvonta.....	4
Kohteiden suunniteltu valvonta ohjelmakaudella 2026-2030.....	4
Edellisen vuoden valvontaohjelman tavoitteiden toteutuminen	5
Valvontakauden 2020-2025 toteutuminen	5
Valvonnan maksullisuus	5

Johdanto

Ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta valvontaohjelma. Ohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla. Vuosittaisen valvontaohjelman laadinnan ja valvonnan toteutuksen periaatteet on määritellyt Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnan hyväksymässä valvontasuunnitelmassa vuosille 2020 - 2030.

Ympäristönsuojeluasetuksen (YSA 713/2014) 30 §:ssä on säädetty valvontaohjelman sisällöstä. Valvontaohjelmassa on oltava:

1. suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista;
2. tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä; ja
3. kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

YSA 28 §:n mukainen valvontaohjelman laatimismenettely on kuvattu Äänekosken kaupungin ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmassa.

Valvontakohteet ja valvonnan järjestäminen

Ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Valvontakohteista pidetään yllä erillistä sähköistä rekisteriä. Ympäristönsuojelulain mukaisten valvontakohteiden suunnitelmallisen valvonnan järjestäminen on hyväksytty ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmassa. Samaa menettelyä sovelletaan myös jätelain valvontasuunnitelman mukaisten kohteiden valvontaan. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvia ympäristöluvanvaraisia, rekisteröityjä ja yleisen ilmoitusmenettelyn mukaisia toimintoja on yhteensä 65 kpl (taulukko 1) (tilanne 31.12.2025).

Taulukko 1. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontakohteet (YSL)

Ympäristölupa	Kohteiden määrä	Valvonta-luokka	Valvonta-väli
Energiantuotantolaitos	2	3	5
Jakeluasema	3	3	5
Elintarvikkeiden valmistus, d3) meijeri	1	3	5
Eläinsuoja	1	4	>10
Jätteen käsittely	5	2	3
Jätteen hyödyntäminen	5	4	>10
Kiviaineksen louhinta ja murskaus	6	2	3
Metalliteollisuus (pintakäsittely)	1	3	5
Betoniasema (pohjavesialueella)	1	3	5
Maa-aines- ja ympäristölupa (yhteislupa)	6	2	3
Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata	1	1	1
Muu toiminta: hiekkapuhallus	1	4	>10
Toiminnan rekisteröinti			
Asfalttiasema	5	3	5
Jakeluasema	14	3	5
Energiantuotantolaitos	6	4	>10
Betoniasema (aikaisemmin ollut ympäristöluvista)	3	3	5
Yleinen ilmoitusmenettely			
Eläinsuoja	4	4	>10
Sahalaitos	0	4	>10
Yhteensä	65		

Suunnitelmalliseen valvontaan kuuluu määräaikaistarkastusten lisäksi kohteiden vuosiraporttien, selvitysten ja tarkkailutulosten tarkistaminen.

Tarkastus suoritetaan pääsääntöisesti myös ympäristölupahakemuksen, ilmoituksen tai rekisteröinnin käsittelyn yhteydessä. Tarkastus voidaan tehdä hakemuksen vireillä ollessa tai uuden laitoksen/toiminnon rakentamisen tai käyttöönoton yhteydessä.

Jätelain valvonta

Valvontaohjelman päivittämisen yhteydessä jätelain 100 §:n mukaisten tietojen päivittäminen oli kesken. Jätelain muutosten myötä muutoksia niin toimijoiden määrässä, toimijoissa kuin keräyspisteissä on tapahtunut, joten valvonta on tarpeen niin rekisteröintien päivittämisessä kuin tarkastusten suorittamisessa paikan päällä. Valvonnan keskeneräisyydestä johtuen käytetään valvontasuunnitelman ja -ohjelman laatimisen aikaan 11.2.2020 ollutta lukumäärää toiminnoissa; valvonnan piiriin kuuluu pienjäteasemia sekä keräyspisteitä yhteensä 70 kpl ja jätelain 100 §:n mukaisia jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavia toimijoita on yhteensä 7 kpl. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo satamien jätehuoltosuunnitelmien rekisteröintiä. Äänekoskella neljällä satamalla on velvollisuus toimittaa satamien jätehuoltosuunnitelma (käsitellyssä). Kohteet valvotaan vähintään kerran 10 vuodessa. Näiden toimintojen määräämiskaisvalvontaa ei ole kuluvalle suunnitelmakaudella vielä aloitettu.

Muu valvonta

Suunnitelmallisen laitosvalvonnan ohella ympäristönsuojeluviranomainen huolehtii myös maastoliikenne-, vesi- ja vesihuoltolain sekä maa-aineslain mukaisista tarkastuksista sekä roskaantumistapauksista ja useista muista valvontatehtävistä, joita ovat esimerkiksi lupien ja ilmoitusten sekä toimenpidepyyntöjen käsittely, raporttien tarkastaminen sekä ympäristöluvissa edellytettyjen suunnitelmien ja selvitysten käsittely ja hyväksyminen. Ympäristöpäälliköllä on myös öljyntorjunnan jälkitorjuntavastuu. Onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa, joissa on aiheutta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristön pilaantumista, on valvontaviranomaisen tarkastettava toiminnanharjoittajan toiminta tai vastaavasti selvittävä asia muulla asianmukaisella tavalla. Jos samanaikaisesti on vireillä kyseistä toimintaa koskeva lupa-asia, on tarkastus tai mahdollinen selvitys tehtävä ennen lupa-asian ratkaisemista (YSL 169 §).

Kohteiden suunniteltu valvonta ohjelmakaudella 2026-2030

Määräaikaistarkastusten tiheys määritetään ympäristöriskien järjestelmällisen arvioinnin perusteella. Tarkastusjärjestyksessä samasta valvontaluokasta tarkastetaan ensisijaisesti se toiminta, minkä edellisestä tarkastuksesta on kulunut pisin aika tai mikäli toiminnassa on tapahtunut jotakin sellaista, että valvonta on tarpeen (lupamääräysten rikkominen, luvan päivitystarpeen arviointi ym. vastaava). Taulukossa 3 on esitetty kooste valvontaohjelmasta ja suunnitelmallisen valvonnan vuositavoite.

Taulukko 3. Kooste valvontaohjelmasta

Valvontaluokka	Tarkastustiheys	Tarkastuksia/a	Laitoksia
1	kerran vuodessa	1	1
2	kerran 3 vuodessa	5,7	17
3	kerran 5 vuodessa	6	30
4	kerran 10 vuodessa	1,7	17
Tavoitemäärä tarkastuksia vuodessa		15	

Edellisen vuoden valvontaohjelman tavoitteiden toteutuminen

Vuotta 2025 koskeva yhteenveto esitetään osana laadittua valvontaohjelmaa. Vireillä olevien hallintopakkoasioiden määrän sekä ilmenneiden luparikkomusten määrän ja laajuuden johdosta aiheutuneen työmäärän vuoksi valvontaohjelman mukaiseen tavoitteeseen (14 tarkastusta) ei päästy vuonna 2025. Valvonnan resursseja on kulunut luparikkomuksien oikaisemiseen, roskaantuneiden alueiden siistimisen valvontaan ja hallintopakkoasioiden (4 kpl) edistämiseen. Työaikaa kului myös huomattavasti hallintopakko- ja lupapäätöksistä hallinto-oikeuteen tehtyihin valituksiin (lausuntojen antaminen). Näiden lisäksi resursseja ohjattiin pohjaveden suojelusuunnitelman päivittämisen laadintaan.

Valvontaohjelman mukaisista kohteista määräaikaistarkastus suoritettiin kahdeksassa kohteessa. Ennakkovalvontaa tehtiin kolmelle ympäristö- tai yhteislupaa hakeneelle kohteelle. Vireillä käsittelyssä on yksi ympäristölupa-, maa-aineslupa- sekä yhteislupahakemus. Tämän ohjelman päivityksen laadinnan aikaan rauetettavana oli kaksi ympäristölupapäätöstä ja rekisteröidyn asfalttiaseman toiminnan päättäminen.

Valvontakauden 2020-2025 toteutuminen

Valvontakauden aikana vireillä on ollut monia pitkäaikaisia valvonta-asioita kuten laajasti roskaantuneet kiinteistöt ja useiden jo päättyneiden maa-aineslupien maisemoinnin edistäminen. Lisäksi selvä piikki on näkynyt rekisteröitävien toimintojen määrässä. Resursien pitkäaikainen henkilöstövajaus ja siitä syntynyt valvontavelka ovat tulleet näkyviksi edellä mainitusti ja merkittävästi kuormittaneet ympäristövalvontaa.

Ympäristölautakuntaan viedään vuosittain tiedoksi edellisen vuoden valvontaohjelman toteutuminen.

Valvonnan maksullisuus

Valvontasuunnitelmaan ja -ohjelmaan perustuva valvonta on maksullista. Valvontamaksut on määritellyt Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa.